

početni utjecaj proširio daleko izvan navedenih granica. Sve je to bilo i »u službi Božjoj« slovenske Cecilijanske udruge, u čijem su odboru bila važna i značajna imena slovenske crkvene glazbe, kao npr. skladatelji Stanko Premrl, o. Hugolin Sattner i Franc Kimovec. Najvažniji je bio skladatelj o. H. Sattner (1851. – 1934.), stručnjak za orguljarstvo i zvonarstvo. Zauzet cecilijanac bio je i skladatelj o. Angelik Hribar (1843. – 1907.), franjevac, koji je skladao odlične latinske mise. Začetnik slovenskog cecilijanstva bio je i Anton Foerster (1837. – 1926.), koji je dao inicijativu za izdavanje *Cerkvenog glasbenika*, ustanovio Orguljašku školu, a ujedno je i autor prve slovenske opere, *operete – Gorenjski slavuj* (1872.). Od pisma pape Pija X. do Drugoga vatikanskog koncila (1903. – 1963.) važno je istaknuti motuproprij iz g. 1903., kojom nalaže da crkvena glazba izražava svetost bogoslužja. Pritom su značajnu ulogu na području crkvene glazbe u Sloveniji imali skladatelj i zborovođa Vinko Vodopivec (1878. – 1952.), skladatelj Franc Kimovec (1878. – 1964.)

i skladatelj i orguljaš Stanko Premrl (1880. – 1965.). Orguljaška škola bila je još uvijek ona koja je između Celja, Gorice, Ljubljane i Maribora odgajala orguljaše i buduće glazbenike – skladatelje. Tako među onodobnim učenicima S. Premrla (od Drugoga vatikanskog koncila do danas; 1963. – 2012.) možemo istaknuti orguljaša, skladatelja i učitelja Martina Železnika (1891. – 1962.) i Antona Jobsta (1894. – 1981.), iz Koruške, koji je sve od godine 1919. djelovao u Žirima. Najviše je slovenskih marijanskih pjesama uglazbio skladatelj Alojzij Mav (1898. – 1977.), dok je skladatelj Matija Tomc (1899. – 1986.), poznat po svojim crkvenim kantatama: *Slovenski Božič* (1938.), prema starim slovenskim božićnim napjevima, *Križni put* (1942.) i *Stara pravda* (1956.). Skladatelj Ivan Šček (1925. – 1972.) prvi je uglazbio novi misni obred. Skladatelj, zborovođa i pedagog Štefan Mauri (rođ. 1931.) najpoznatiji je po svojoj *Slovenskoj misi Krista Otkupitelja* (2001.; prim. Križnar F. & Mauri Š., *Biti sam, Gorička Mohorova družba* i *Općina Kanal ob Soči, Gorica /*

Italija – Kanal), a duhovnik, glazbenik, dirigent i skladatelj Jože Trošt (rođ. 1940.) po pjesmi *Za nas si se, Isuse rodio* itd. Slovenska duhovna glazba više je nego istovrijedna u usporedbi s ostalom zapadnoeuropskom, svjetovnom glazbom. No to još nije prekretnica daljnjega razvoja slovenske i svjetovne duhovne glazbe. O tome govori i ova Škuljeva knjiga, čija je svrha interdisciplinarna: znanstveno-monografska, leksikološka, didaktičko-metodička, pedagoška i ostalo što se može pronaći u tom opsežnom i bogatom tekstu.

Ono je sjedne strane spomenik autora duhovne glazbe, ali ujedno nas opominje kao sadržajan kontrapunkt ostaloj, svjetovnoj glazbi; kako doma, u Sloveniji, tako i u tuđini, na cjelokupnome europskom i svjetovnom glazbenom podiju. Ova monografija govori o neprekidnom uspoređivanju slovenske sa ostalom europskom glazbom. Slovenska glazba nije samo sustigla europsku, već je poslije zasluga tih i takvih monografija postala njezin bitni, ili u najmanju ruku njezin ravnopravan sastavni dio. **Franc Križnar**

DR. EDO ŠKULJ (VELIKE LAŠČE, 1941.)

Muzikolog dr. **Edo Škulj** (rođ. 1941., u Velikim Laščama, Slovenija) trenutno je, u blizini rodnog mjesta, umirovljeni svećenik na čelu župe sv. Kancijana u Škocjanu, kod Turjaka. G. 1965. diplomirao je na Teološkom

fakultetu u Androguéju, u Argentini. Iste godine je i zaređen. Doktorirao je 1972., crkvenu glazbu, na Papinskom institutu za crkvenu glazbu u Rimu. Od 1975. djelovao je u Ljubljani, između ostalog kao korski vikar, orguljaš i

vođa *Biskupskoga glazbenoga svijeta*. Obnovio je (godine 1945. prekinuto izdavanje) i uređivao *Cerkveni glasbenik* (1976. – 2001.). Godine 1985. postaje vanjski suradnik Muzikološkog instituta ZRC SAZU, gdje je za zbirku *Monumenta artis musicae Sloveniae* priredio cjelokupan Gallusov opus, u 20 svezaka. Predavao je u Orguljaškoj školi u Ljubljani, bio je tajnik Teološkog fakulteta u Ljubljani (od 1998. kao znanstveni savjetnik), od 1993. predavao je paleografiju i organografiju na Akademiji za glazbu u Ljubljani i 1997. – 2004. bio izvanredni profesor povijesti glazbe na Pedagoškom fakultetu Sveučilišta u Mariboru.

Istražuje rad J. Gallusa, orgulje u Sloveniji i slovensku crkvenu glazbu. Dosada je iz tih područja objavio brojne znanstvene i stručne monografije. Njegov je opus i na ostalim područjima muzikološkog djelovanja velik, zanimljiv i sve više postaje značajan spomenik slovenske kulture, a posebno glazbe.